

Náttúruverndarstofnun

Rangárþing eystra
Skipulags- og byggingafulltrúi
Þóra Björg Ragnarsdóttir
Austurvegi 4
860 Hvolsvelli

Garðabær, 12. mars 2025
202502-0046/S.V.
08.02

Efni: Umsögn – Breyting á deiliskipulag - Tjaldsvæði við Skógafoss

Vísað er til erindis skipulags- og byggingarfulltrúa Rangárþings eystra er barst 11.2.2025 þar sem óskað er umsagnar Náttúruverndarstofnunar um auglýsingu á tillögu að breytingu á deiliskipulagi fyrir Ytri-Skóga.

Í greinargerð kemur fram að breytingin felir í sér tilfærslu á tjaldsvæði Skóga með nýjum aðkomuvegi að tjaldsvæðinu og stæði fyrir 43 bíla, 14 húsbíla og 32 hjólhýsi/ferðahýsi. Breytingin felur einnig í sér að við skipulagið bætist ný salernisaðstaða, tvö ný hreinsivirki, losunarstaður fyrir ferðaklósett og aðstöðuhús og móttaka fyrir nýja tjaldsvæðið. Deiliskipulagið gerir einnig ráð fyrir stækkun á bílastæðum, sem þjónusta ferðamenn sem heimsækja Skógarfoss, um 146 stæði til norðausturs, á svæði sem áður var skilgreint sem lóðir undir ferðapjónustu. Á syðsta parti bílaplansins bætast einnig við 36 stæði. Meðfram Fosstúni/Skógafossvegi og neðan við lóðir verslunar- og þjónustusvæðis er gönguleið bætt við skipulagið. Jafnframt eru lóðir við Fosstún/Skógafossveg stækkaðar niður að umræddri gönguleið.

Náttúruverndarstofnun fagnar fyrirhugaðri færslu á tjaldsvæði og bílastæði sem hafa verið innan friðlýsingarmarka náttúruvættisins Skógafoss. Stofnunin vill þó benda á eftirfarandi:

Jaðarsvæði

Fyrirhugaðar framkvæmdir skv. fyrirbyggjandi tillögu munu allar falla innan skilgreinds jaðarsvæðis við hið friðlýsta svæði. Náttúruverndarstofnun bendir á að afmörkun jaðarsvæðisins þyrfti að koma skýrar fram í skipulagsupprætti.

Sérstök vernd

Náttúruverndarstofnun bendir á að samkvæmt 2. mgr. 61. gr. laga um náttúruvernd nr. 60/2013 njóta fossar og nánasta umhverfi þeirra sérstakrar verndar að því leyti að sýn að þeim spillist ekki. Hönnun bygginga þyrftu því að taka mið af því.

Náttúruverndarstofnun

Þar sem fyrirhugaðar framkvæmdir munu falla innan jaðarsvæðisins austan við hið friðlýsta svæði, vill stofnunin benda á að samkvæmt auglýsingu nr. 477/1987 um friðlýsingu Skógafoss er

54.gr. náttúruverndarlaga

Stofnunin bendir á mikilvægi þess að tillagan taki tillit til 54. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd þar sem fjallað sé um í tillögunni hvort landnotkun og framkvæmdir utan friðlýstra svæða geti á einhvern hátt haft áhrif á hið friðlýsta svæði. Þetta getur m.a. átt við byggingar, skógrækt, landgræðslu og efnistöku. Skv. 54. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd segir: „Ef starfsemi eða framkvæmdir utan friðlýsts svæðis, sem leyfisskyldar eru samkvæmt öðrum lögum, geta haft áhrif á verndargildi friðlýsta svæðisins skal taka mið af því við ákvörðun um veitingu leyfis. Leita skal umsagnar Náttúruverndarstofnunar áður en leyfi er veitt. Setja má skilyrði til að koma í veg fyrir skaða af starfseminni eða framkvæmdunum á hinu friðlýsta svæði.

Leyfisveitingar

Náttúruverndarstofnun bendir á mikilvægi þess að það komi fram í greinargerð að mannvirkjagerð og jarðrask og hvers konar breytingar á landi er háð leyfi Náttúruverndarstofnunar að því er tekur til friðlýsta svæðisins, sbr. auglýsingu um náttúruvættið Skógafoss nr. 477/1987. Það á einnig við um mannvirkjagerð innan jaðarsvæðisins sbr. Friðlýsingarskilmála.

Stofnunin tekur fram að umsögn þessi jafngildir ekki leyfi til framkvæmda og þarf að sækja um það sérstaklega til stofnunarinnar.

Fráveita

Náttúruverndarstofnunin bendir á að tryggja skal að engin mengun verði af frárennsli frá mannvirkjum og allur frágangur frárennislagna og rotþróa skuli vera í samræmi við [lög nr. 99/2009](#) um uppbyggingu og rekstur fráveitna og [reglugerðir nr. 798/1999](#) um fráveitur og skólp og [nr. 799/1999](#) um meðhöndlun á seyru. Til að forðast mengandi efni í frárennsli frá siturlögnum og að það hafi ekki áhrif á gæði nálægra vatnshlota, er mælt til þess að öll efnavara sem notuð er við þrif, uppþvott og taupvott sé umhverfisvottuð skv. evrópskum stöðlum.

Vatn

Náttúruverndarstofnun bendir á ákvæði 28. gr. laga nr. 36/2011 um stjórn vatnamála sem kveður m.a. á um að opinberar áætlanir á vegum stjórnvalda, svo sem vegna skipulagsmála, skulu vera í samræmi við stefnumörkun um vatnsvernd. Mikilvægt er að skipulagið taki mið af [vatnaáætlun](#) 2022-2027 og framangreindum lögum. Umhverfis- og orkustofnun hefur unnið [leiðbeiningar](#) um gerð áhrifamats áætlana á vatnshlot.

Frágangur innan marka friðlýsta svæðisins

Náttúruverndarstofnun

Náttúruverndarstofnun óskar eftir samvinnu við sveitarfélagið um endurheimt náttúrulegrar ásýndar innan marka friðlýsta svæðisins, eins og kveðið er á um í gr. 3.5. stjórnunar- og verndaráætlun fyrir náttúruvættið Skógafoss.

Virðingarfyllt,

Sigrún Valgarðsdóttir

sérfræðingur

Axel Benediktsson

sérfræðingur